

Vaikuttava kansalaistoiminta, Vaasa 27.1.2021

Kaupunkiaktivismi Suomessa

Pasi Mäenpää

yliopistotutkija, kaupunkisosiologian dosentti

pasi.maenpaa@helsinki.fi

Kaupunkiaktivismi metropolin voimavarana -hanke 2015–2018

Helsingin yliopisto, sosiaalitieteiden laitos

KAUPUNKIAKTIVISMI – MITÄ SE ON?

Kaupunkilaisten **organisoimaa omaehtoista yhteistoimintaa**, joka

- tapahtuu yleensä järjestötoiminnan ulkopuolella
- luonteeltaan aloitteellista, proaktiivista, ”koaktiivista” ja rakentavaa
- suuntautuu ensisijaisesti toimintaan, ei poliittiseen mielipiteenmuodostukseen tai vaikuttamiseen
- nojaa tee-se-itse-henkeen ja commons-ajatteluun
- järjestäytyy ja toimii internetin ja somen avulla.

Termi tullut yleiskieleen suunnilleen tässä merkityksessä noin vuosina 2011–2012

Miksi aktivismi on lisääntynyt?

- Digitalisaatio + internet + some = toimijaverkostot
  - Some ei vain kommunikaation vaan järjestäytymisen ja toiminnan välineenä
- Kuluttajuuden muutos: osallistuva kulutus, jakaminen
- Ekologinen käänne: yleistynyt edistyksen eetos
- Työn muutokset: luova työ, ulkoistaminen, verkostoituminen
- Yritystoiminta: startup-henki, eettinen yrittäjäyys
- Pettymys politiikkaan ja järjestötyöhön

KAUPUNKIAKTIVISMIN RINNAKKAISKÄSITTEITÄ

~ vertaisverkostot, popup-vapaaehtoistoiminta, itseorganisoituminen, DIY-toiminta, commons based peer-production, sosiaalinen innovaatio, ruohonjuuritason toiminta, kaupunkiliike, yhteisötoiminta, uusosuuskunta, sosiaalinen yrittäjäyys, jakamistalous, yhteistyötalous, maker-kulttuuri, placemaking, taktinen urbanismi, do-democracy, prosumerismi, impact movement, community based initiative...

Yhteistä kaikille kansalaisten keskinäinen toiminta perinteisten organisaatioiden ulkopuolella.

KANSALAISSVERKOSTOJEN TEORIATAUSTAA

- Castells 1996: value produced and distributed in networks
- Himanen 2001: hakkerietiikka, wikinomics
- von Hippel 2005: open innovation
- Benkler 2006: commons based peer-production
- Shirky 2010: cognitive surplus
- Rifkin 2014: collaborative commons
- Bauwens: P2P-networks, new value regimes
- Owyang 2016: valtaistuvat kansalaiset
- Heinonen & Ruotsalainen 2017: itseorganisoituvat vertaisverkostot

Avoin tiedonkulku, vuorovaikutus, järjestäytyminen ja toiminta kansalaisten kesken internetin alustoilla.

YHTEISÖLLISIÄ KAUPUNKITAPAHTUMIA JA KAUPUNGINOSALIIKKEITÄ

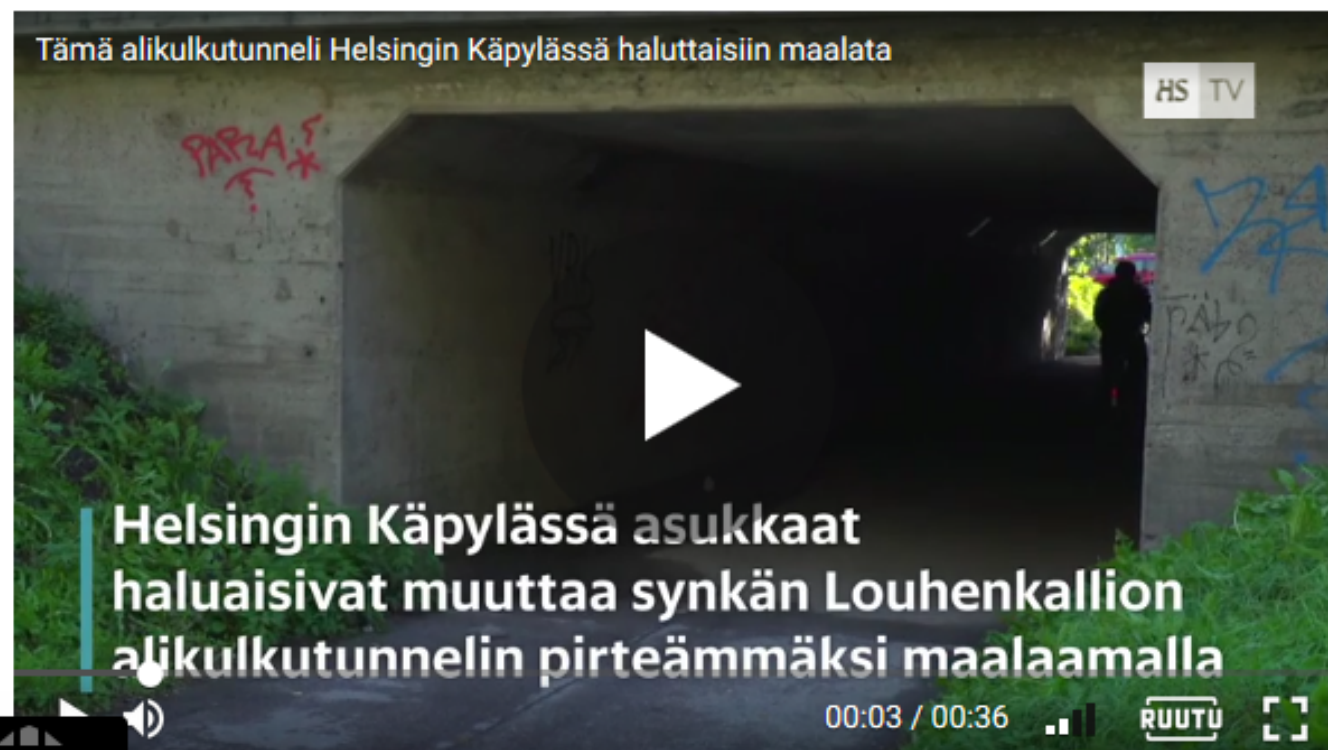

Helsingin kenties synkin alikulkutunneli pitää maalata lasten perhosilla ja linnuilla 2015 – Alkoi yhä käynnissä oleva lupahakurumba, jolla ei oikeastaan voi järjellä käsittää

Sukupolvet vaihtuvat sekä koulussa, kaupungilla ja ely-keskuksessa ennen kuin Louhenkallion tunnelissa sud

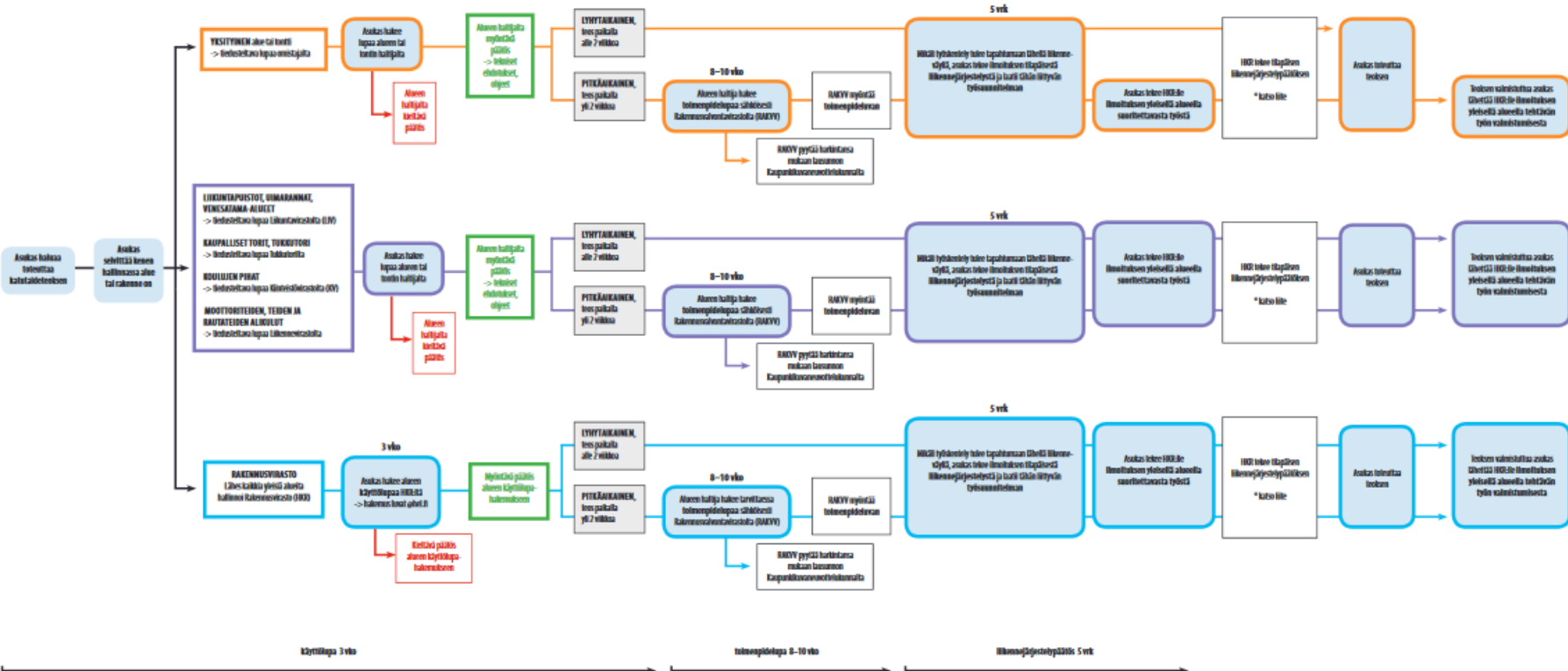

Luetuimmat

JUURI NYT

PÄIVÄ

ARJEN RUOKAHUOLTOA KANSALAISRUOKAVERKOSTOISSA

SAAREMME Hyvinvointikeskus

SAAREMME Hyvinvointikeskus

Laaajasalon Ostoskeskus

Yliskyläntie 3, E-talo

www.saaremme.fi

[facebook.com/Saaremme-hyvinvointi/](https://www.facebook.com/Saaremme-hyvinvointi/)

<https://www.facebook.com/saaremmehyvinvointi/>

Saaremme-osuuskunta: puoti & kahvila, nyt Saaremme-hyvinvointikeskus

Ruokaosuuskunta Oma maa

Luomulähiruokaa, ruokakassit viikoittain, kahvila noutopaikkana.

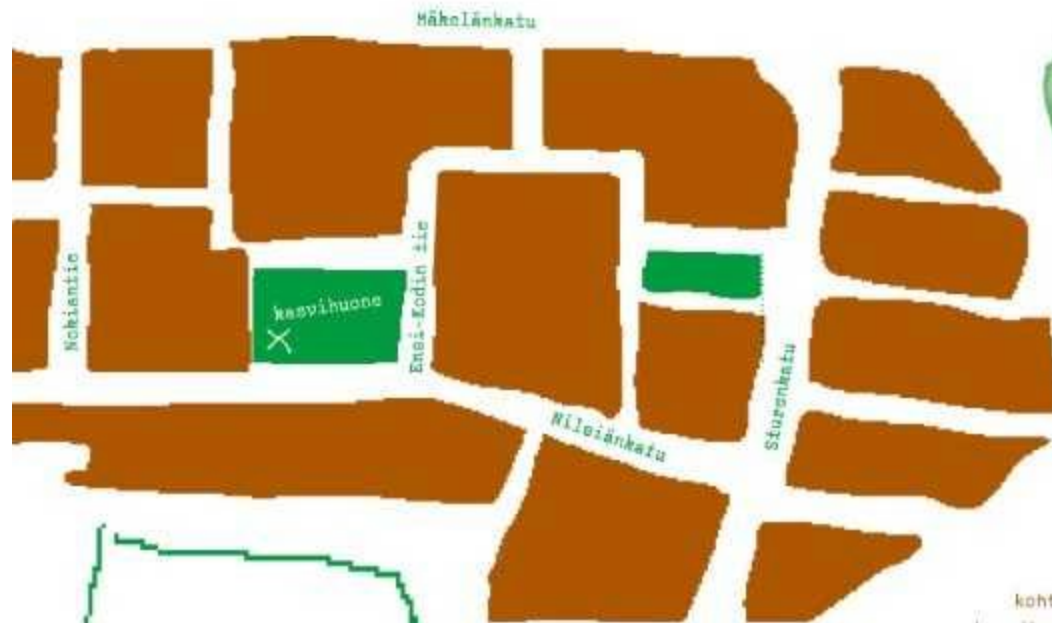

TILOJEN HYÖTYKÄYTTÖÄ JA VERTAISTUKEA

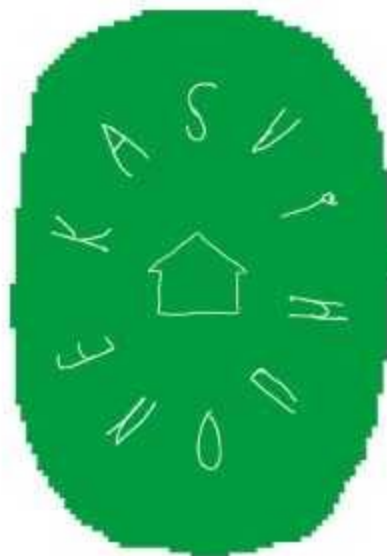

MIINA
TERVO
+
MINNAMARI
TOUKOLA:

lokati: Miina Tozno

Päätös rakentaa kasvihuone syntyi melkein päällä yllättäen. Istuimme Pub Magneetissa, emmekä juurikaan tunteneet toisiamme,

Päädyimme keräämään kiviä kisiin lapioon ja nostamaan ne lapiolla sivuun. Tuloksena oli monen

kohti kasvihuonetta ja kotia, ja mieli on ollut tyytyväinen. Rakennusta tehdessä olemme olleet alusta asti kiinnostuneita siitä, miten ihmiset toimivat rakentamassamme tilassa ja miten köy, kun teos luovutetaan toisten käyttöön. On ollut mielenkiintoista huomata miten teoksen luvattomuus on koettu usein positiivisena asiana, ja joka aiheena on herättänyt joukkoa käyttäjissä hiljaisen hyväksynnän kasvihuoneen olemassaololle ja teolle. Osa halusi tietää mitä varten tila on rakenteilla, osa otti tilan omaan käyttöönsä lähemmin kyselyä. Kasvihuone on toiminut viljelypaikan lisäksi nukkuma- ja piilopaikkana, sekä tarjonnut hetkiä elämästä nautiskeluun ja pysähtymiseen.

Vuonna 2016 puistoa alettiin siistiä koirapuistoa varten. Tietämättämme ensimmäisessä suunnitelmassa kasvihuone oli merkitty poistettavaksi, toisessa taas siir-

etukäteen suunnitellut aluetta eikä sitä kautta ohjannut kulkeijoiden ajattelua tai liikkumista. Suunnittelu, joka ylettyy joka paikkaan pysäyttää mielikuvituksen. Olemme pyrkineet luomaan paikan, jossa toiminta saa muuttua tekijöiden mukaan ja inspiroi toimimaan. Kasvihuoneen toiminta viljelypaikkana ja kulttuuripaikkana on avointa, otamme mukaan mahdollisuuksien mukaan kaikki halukkaat.

liläsielot: avoinna

Korttelipiha takaisin

@korttelipihattakaisin

Etusivu

Tietoja

Kuvat

Videot

Julkaisut

Yhteisö

Tiedot ja mainokset

Tykätty ▼

Seurataan ▼

Jaa

...

Lähetä viesti

Muut ovat julkaisseet 7 kuvaa. [Näytä kaikki](#)

Albumit

[Näytä kaikki](#)

Keskustelu

Urbaanit miljööt viihtyisämmiksi

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Valtiotieteellinen tiedekunta / Henkilön nimi /
Esityksen nimi

28.1.2021

19

Lapinlahden lähde, Tilajakamo ja viljely-yhteisö. Viheralueilla on ollut monta merkitystä kaupunkihistoriassa: palosuojelualue, työväen virkistys, ekosysteemipalvelut, mikrobiterveys. Seuraavaksi urbaani yhteismaa?

Valtiovieteellinen tiedekunta / Henkilön nimi /
Esityksen nimi

Espoon alaikäisten turvapaikanhakijoiden tukiryhmä

 Suljettu ryhmä

Tietoja

Keskustelu

Jäsenet

Tapahtumat

Kuvat

Tiedostot

Hae tästä ryhmästä

Pikalinkit

 Jakamistalouden T&... 1

 Kaupunkiaktivismi

 SoMe & Kaupunkisuu... 1

 Jätkäsaari-liike 2

 Helsingin Melojat ja ... 4

▼ Näytä lisää

Kansikuva

Olet jäsen ▼

✓ Ilmoitukset

↪ Jaa

... Lisää

Kirjoita julkaisu

Kuva tai video

Live-video

Lisää

Kirjoita jotain...

Kuva tai video

Kysely

Tunne/toiminta

LISÄÄ JÄSENIÄ

+ Anna nimi tai sähköposti

JÄSENET

KUVAUS

AJASSA TIETEESSÄ TYÖSSÄ LIITOSSA MAAILMASSA ERIKOISALAT

Lääkärilehti / Ajassa / Pitkään oireilevien COVID-19-potilaiden omakohtaista tietoa kannattaa hyödyntää

Näkökulma 16.10.2020, 42/2020 vsk 75, s. 2198 - 2199

Pitkään oireilevien COVID-19-potilaiden omakohtaista tietoa kannattaa hyödyntää

Hyödyntäminen on tärkeää diagnostiikassa, hoidossa, kuntoutuksessa ja tutkimuksessa.

Paula Kujala

Shared working spaces

Find unique workspaces and friends to work with

Where do you want to work?

All listing types ▼

Grid

List

Map

Available

- ☐ Per hour
- ☐ Per day
- ☐ Per month
- ☐ Other

Space

- ☐ Shared working space

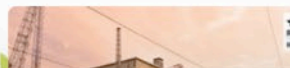

Työpöytäpaikka Kalliossa 95 € / kk

Petja Kauppi

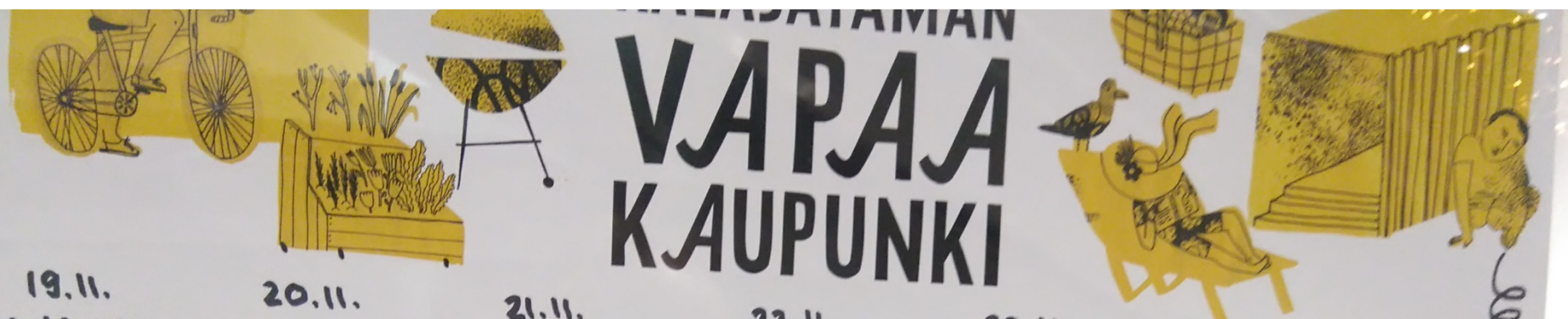
Workspace
Profile

Edullinen kiinteä pöytäpaikka

€115

<https://www.mushrooming.fi/en/>

KALASATAMAN VAPAA KAUPUNKI

19.11. MAANANTAI	20.11. TIISTAI	21.11. KESKIVIIKKO	22.11. TORSTAI	23.11. PERJANTAI	24.11. LAUANTAI	25.11. SUNNUNTAI
0.00 - 19.00	10.00 - 19.00	10.00 - 19.00	10.00 - 20.00	10.00 - 19.00	10.00 - 22.30	12.00 - 17.00
KLO 13.00 - 16.00 Asumisen pop-up - tapahtuma nuorille Tapahtumasta voi saada henkilökohtaista apua kaikissa asumi- seen liittyvissä asioissa ja tutustua eri toimi- oihin sekä heidän nuorille tarkoitettuihin palveluihin.	KLO 10.00 - 16.00 Hoffice Olohuoneen työskentelypäivä, tervetuloa mukaan! ~~KLO 18.00 - 18.45~~ ~~Naurujooga~~ Peruttu, sairastapauk- sen vuoksi ;)	KLO 11.30 - 12.00 Sininen hetki - Syvärentoutus- tudio Tule mukaan rentoutumaan!	KLO 14.00 - 16.00 Helsingin kaupunki/ Nuorten aikuissosiaali- työ: Stressipallon askartelu KLO 18.00 - 19.30 Hatha jooga Sopii kaikille, oma matto mukaan		KLO 10.00 - 13.00 Lastenviikon toimintapaja: Liikunnallista ja taiteellista tekemistä koko perheelle! KLO 19.00 - 22.30 Punky Reggae Party: Negus Rocketeers Band with Friends	KLO 14.00 - 17.00 Kakkunäyttely
LASTEN ALUE AVUKI KLO 10-19	LASTEN ALUE SULJETTU	LASTEN ALUE AVUKI KLO 12-19	LASTEN ALUE AVUKI KLO 10-18	LASTEN ALUE AVUKI KLO 10-19	LASTEN ALUE AVUKI KLO 10-19	LASTEN ALUE AVUKI KLO 12-17

Kalasataman kauppakeskus Redin Vapaakaupunki -tila.

Konepaja-liike

Oletko kiinnostunut Vallilan vanhasta konepajasta esimerkiksi vuokralaisena tai sijoittajana? Ota yhteyttä!

Latausverkosto – Nyt!

Ryhmä (Julkinen)

Tietoja

Keskustelu

Ilmoitukset

Jäsenet

Tapahtumat

Videot

Kuvat

Tiedostot

Katseluryhmä

Hae tästä ryhmästä

Pikalinkit

Jakamistalouden T&K-v...

Kaupunkiaktivismi

SoMe & Kaupunkisuun...

Jätkäsaari-liike

Helsingin Melojat ja mu...

Lisää kaupunkia H...

Näytä lisää

UUSI TOIMINTA

Mika Kiiski

11. joulukuuta 2019 kello 16.28

Espoo Sello ja latausoperaattori Ecariot on ollut meillä monella harmina. Viimeisimmän keskustelun yhteydessä laitoin palautetta asianosaisille toimitusjohtajille. Vastaus ohessa.

Eli jotain parannusta on luvassa vaikka Ecariotiossa edelleen näyttävät pysyvän. Ja joulun aikoina lataus tämän mukaan veloituksetonta.

Joka tapauksessa kaikkien palautetta jättäneiden vaiva näyttää vaikuttavan. Kannattaa siis!

Hei!

Kiitos vielä palautteestanne koskien Sellon sähköautojen latauspisteitä.

Olemme olleet yhteydessä järjestelmän ylläpitoon ja järjestelmää yritetään kehittää parhaillaan.

Saimme eilen tiedon, että latauspisteet ovat nyt ilmaiskäytössä 6.1.2020 asti ja he yrittävät parhaillaan parantaa asiakaskokemusta ja käyttäjäystävällisyyttä.

Toivottavasti nämä häiritsevät ominaisuudet

KUVAUS

Latausverkosto - Nyt! -ryhmä on tarkoitettu:

1. Sähköautojen latausverkoston tämän hetkisen tilan seurantaan ja sitä koskevan tiedon jakamiseen

2. Toimivan ja kattavan latausverkoston laajentumisen edistämiseen

Ryhmässä voi siis keskustella ja postata mm. seuraavista aiheista:

- vikaantuneet latauspisteet
- tiedustelut latauspisteiden toiminnasta
- latauspisteiden käyttöön liittyvät kysymykset
- latauspisteiden toimivuus ja miten sitä voisi parantaa
- uusien latauspisteiden käyttöönotto ja hankinta taloyhtiöihin
- latausverkostoa ja operaattoreita koskevat uutiset
- latausverkoston kehittymistä koskevat avaukset

Liitä postauksiin mahdollisuuksien mukaan #tagi, mitä operaattoria se koskee;

#fortunCD

#parkkisähkö

#virta

#motonet

Pro tip: Hakujen helpottamiseksi suositellaan latausoperaattoreista ja kaupungeista käytettävän perusmuotoisia ilmaisuja. "Kokkolan Motonetillä" -> mieluummin muotoon "Kokkola Motonet", koska em ei löydy hakusanoilla "kokkola" eikä "motonet".

Vikatilanne ohi? Päivitähän tiedon tästä postaukseen, ettei tietoa tarvitse kahlata keskustelujen seasta.

Ryhmässä noudatetaan normaalia ne... ja edellytetään rakentavaa ja asiallista... Eräspecialinen käytös johtaa ryhmästä

Keskustelu (2)

Minne haluat matkustaa?

[Aloita matkan suunnittelu](#)

Miksi matkustaa maata pitkin?

Lentämisen vähentäminen on yksi helpoimmista tavoista pienentää omaa henkilökohtaista hiilijalanjälkeä. Maata pitkin matkustaminen on ympäristöystävällinen tapa matkustaa ja se antaa täysin erilaisen matkakokemuksen lentämiseen verrattuna. Etäisyydet tuntuvat luonnollisemmilta ja voit nähdä ikkunasta miten maisemavaihdos tapahtuu. Maata pitkin matkustaessa kannattaa yleensä suosia junia ja busseja aina kun mahdollista.

Suomesta pääset lähtemään kolmea pääreittiä pitkin - joko Tukholman, Tallinnan tai Pietarin kautta.

Voit katsoa lisää vinkkejä siitä miten lähtö Suomesta tapahtuu sivulla [Lähtö Suomesta](#)

Maata pitkin matkustavat –Facebook-ryhmä: 18 000 jäsentä

EKOLOGISIA ALOITTEITA JA KAMPANJOITA

GUERRILLA NATURE – SISSINIITYT

Kaupunkisissit ja omatoiminen luonnonhoito

Suomen nykyisten kaupunkien ympäristö ei ylläpidä luonnon monimuotoisuutta kaikkien mahdollisuuksiensa mukaan. Rakennettujen alueiden lomaan jää vyöhykkeitä, joiden ympäristöä voisi kehittää monimuotoisemmaksi. Myös rakennettujen viheralueiden kuten puistojen luonto voisi olla nykyistä monipuolisempaa.

Biodiversiteetin heikkeneminen on jäänyt vähemmälle huomiolle kuin ilmastonmuutos. Tampereella Villin vyöhykkeen aktiivit vaalivat monimuotoisuutta paikallisesti keräämällä itse siemeniä ja mm. perustamalla ja hoitamalla niittyjä.

https://www.facebook.com/ilmastometsa/?eid=ARBS22p5nwRyAeADcZb_3qtlBuwN1U

Ilmastometsä

Pasi

Etusivu

Etsi kavereita

Luo

Ilmastometsä

@ilmastometsa

Etusivu

Julkaisut

Tapahtumat

Arvostelut

Kuvat

Tietoja

Yhteisö

Ryhmät

Muistiinpanot

Luo sivu

Näin liityt ILMASTOMETSÄÄN

SIJOITA LIITTYMISMAKSU 40€ TILILLE: FI93 7997 7996 8966 14
MERKITSE SAAJAKSI ILMASTOMETSÄ RY
KIRJOITA VIESTIKENTTÄÄN SÄHKÖPOSTIOSOITTEESI JA ASUINKUNTASI

Tykkää

Seuraa

Jaa

Käy ryhmässä

Läh

Kirjoita julkaisu...

Kuva tai video

Merkitse kav...

Kerro sijaintisi

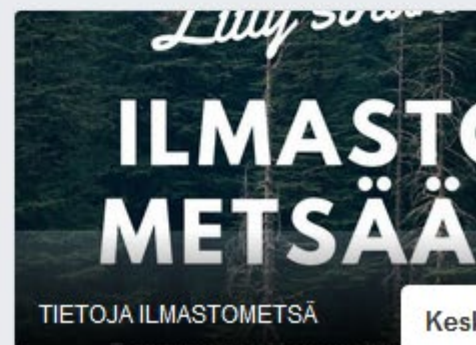
Julkaisut

Ilmastometsä

Voittoa tavoittelematon järjestö

LISÄÄ KAUPUNKIA HELSINKIIN –FACEBOOK-RYHMÄ

- Muuttanut suunnittelukeskustelua nostamalla urbanismin ilmiöksi
- Auttanut näin kaupunkisuunnitteluvirastoa täydennysrakentamisessa ja yleiskaavoituksessa

- Innovoinut täydennysrakentamiskohteita
- Rikastanut suunnittelukeskustelua ja laajentanut sen tietopohjaa
- Esittänyt uuden poliittisen liikkeen mallin

Urban Helsinki ja muu varjokaavoitus

JAKAMISTALOUTTA JA VERTAISTUOTANTOA

***...JOSSA KANSALAISET OMAKSUVAT KULUTTAMISTA
VAHVEMPIA MARKKINATOIMIJUUKSIA***

Joukkorahoitus – yhteisölliset hankkeet

Suomi 2015: joukkorahoitusmarkkina 84,4 m€ (muu 253 m€).

USA:ssa joukkorahoitus kasvanut jo ohi perinteisen.

(Mesenaatti.me, EhtaRaha, Vauraus Suomi)

 Suljettu ryhmä

Keskustelu

Tuotteesi

Jäsenet

Videot

Kuvat

Tapahtumat

Tiedostot

Hae tästä ryhmästä 🔍

Pikalinkit

Jakamistalouden T&... 2

Dwellers in Agile Cities

 Helsingin osallisuusmall...

8

8 kommenttia

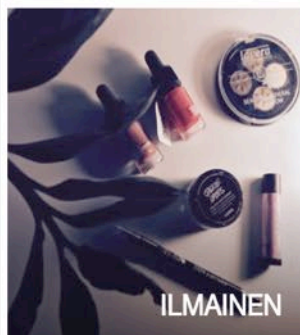
 Tykkää

 Kommentoi

MYYMÄSI TUOTTEET

Myytävät tuotteet

Näytä kaikki 4 030 myytävänä olevaa tuotetta

Ei julkaisuja

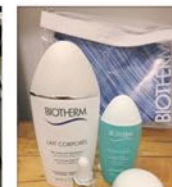
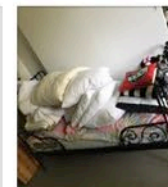
LUO UUSIA RYHMIÄ

Ryhmien ansiosta jakaminen kavereille, perheenjäsenille ja tiimin jäsenille on helpompaa kuin koskaan.

Luo ryhmä

RYHMIEN VIIMEAIKAISET KUVAT

[Näytä kaikki](#)

Suosittelut ryhmät

[Näytä kaikki](#)

Kimppakyytiryhmiä Facebookissa yli 150 vuonna 2017,
isoin Kimppakyyti jossa 46 000 jäsentä

Kiitos eilisille talkoolaisille! Uusien hyllyjen ansiosta tavarat saatiin parempaan järjestykseen ja samalla kierrätys huone tuli imuroitua ja pölyt pyyhittyä 😊 Seuraavan kerran huone on auki ensi lauantaina klo 14-15. Valikoimassa on mm. talvitakkeja, toppahousuja, jääkiekkoluistimia, astioita, mattoja, laukkuja, lampuja, johtoja, taulun kehyksiä yms. Tervetuloa penkomaan!

Ruoholahti kierrättää

2 150 jäsentä

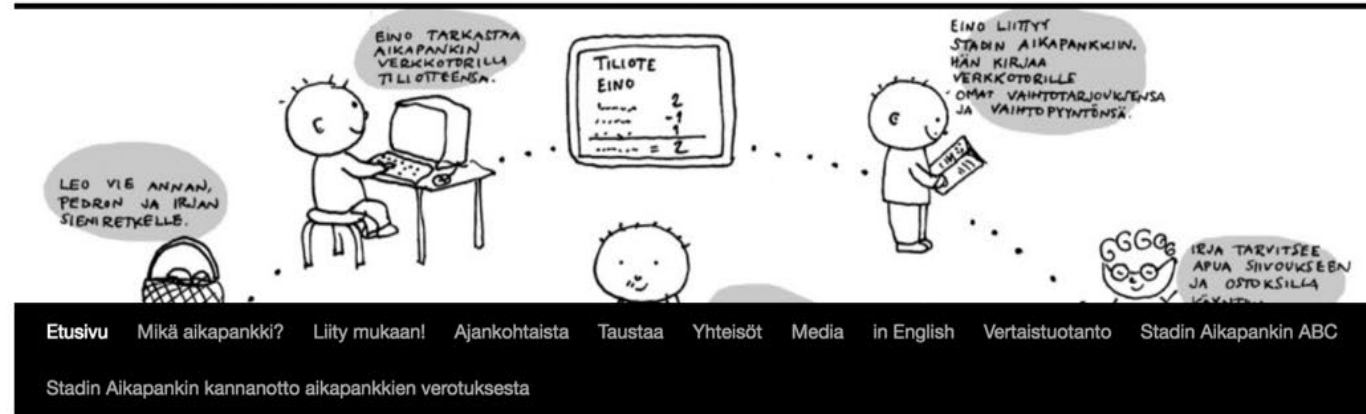
Kamppi kierrättää

16 395 jäsentä

Suomi - English (US) - Svenska -

Paikallisia kierrätystiloja ja -yhteisöjä, myös hävikkiruoka- ja vaaterinkejä.

Tervetuloa Stadin Aikapankin kotisivuille!

Julkaistu 20/05/2010

Stadin Aikapankki on tarkoitettu kaikille Helsingissä ja sen lähistöllä asuville ihmisille, jotka haluavat tarjota omaa aikaansa ja apuansa yhteisön käyttöön ja samalla saada apua omaan arkeen. Aikapankissa jaetaan taitoja niin, että esimerkiksi ompelusta pitävä henkilö tarjoaa korjausompelua muille jäsenille ja saa itselleen apua esimerkiksi lastenhoidossa tai juhlien järjestämisessä.

Aikapankki ei tunne euroja vaan valuuttana on *tovi*. Koska Aikapankin periaatteena on, että kaikkien aika, työ ja avun tarve ovat yhtä arvokkaita, vastaa 1 *tovi* kaikissa tilanteissa yhtä työtuntia.

Etsi sivustolta

Linkit

- [CES – Stadin Aikapankin verkkotori](#)
- [Lue Aikaa pankista -blogia](#)
- [Mitä Stadin Aikapankissa tarjotaan? – tutustu demosivuun](#)
- [Suomen Aikapankit – yhteiset sivut](#)
- [Tovituokea kanssakulkijoille: Aika parantaa -verkosto](#)

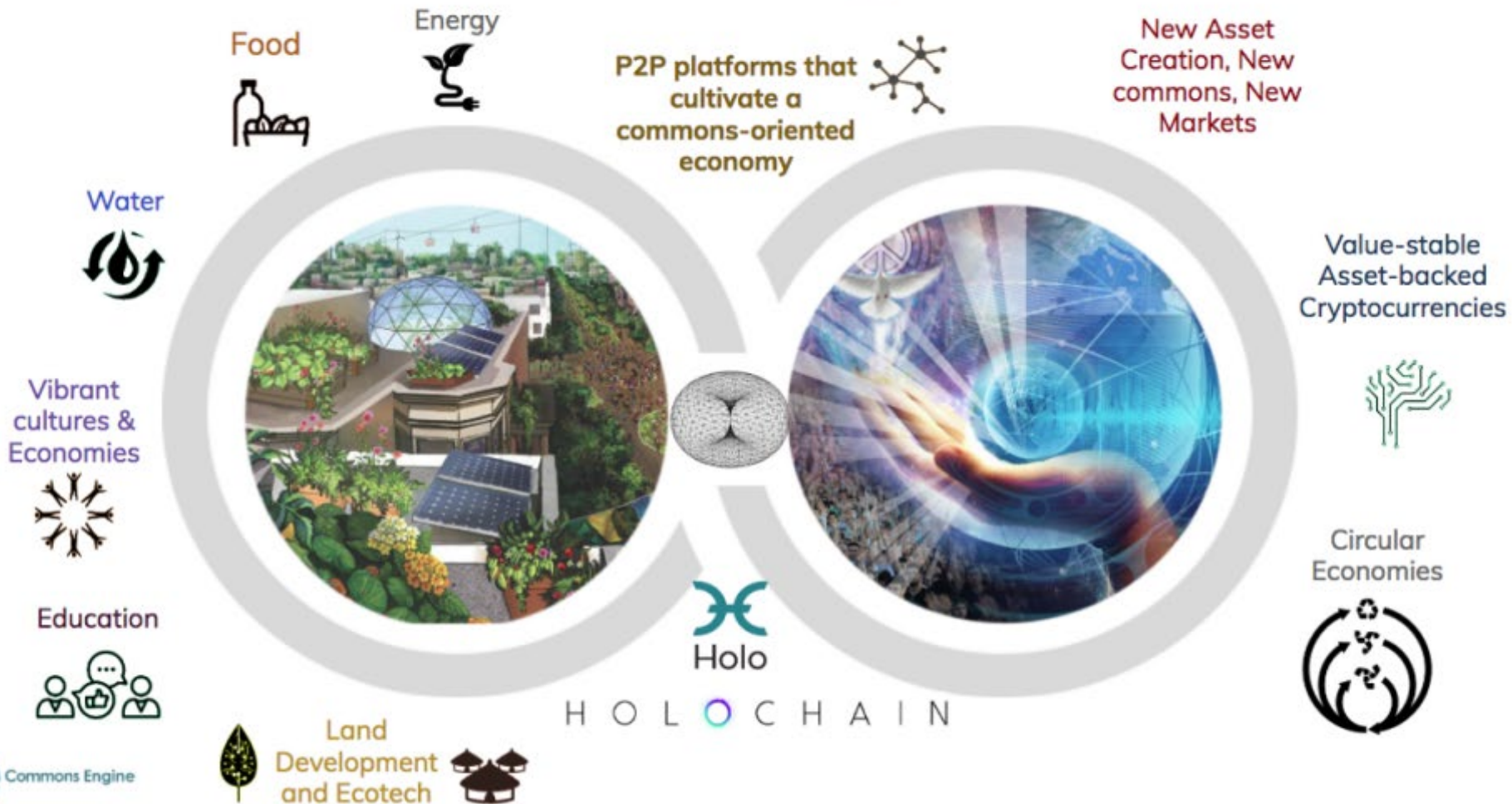
Aikapankin facebook sivu

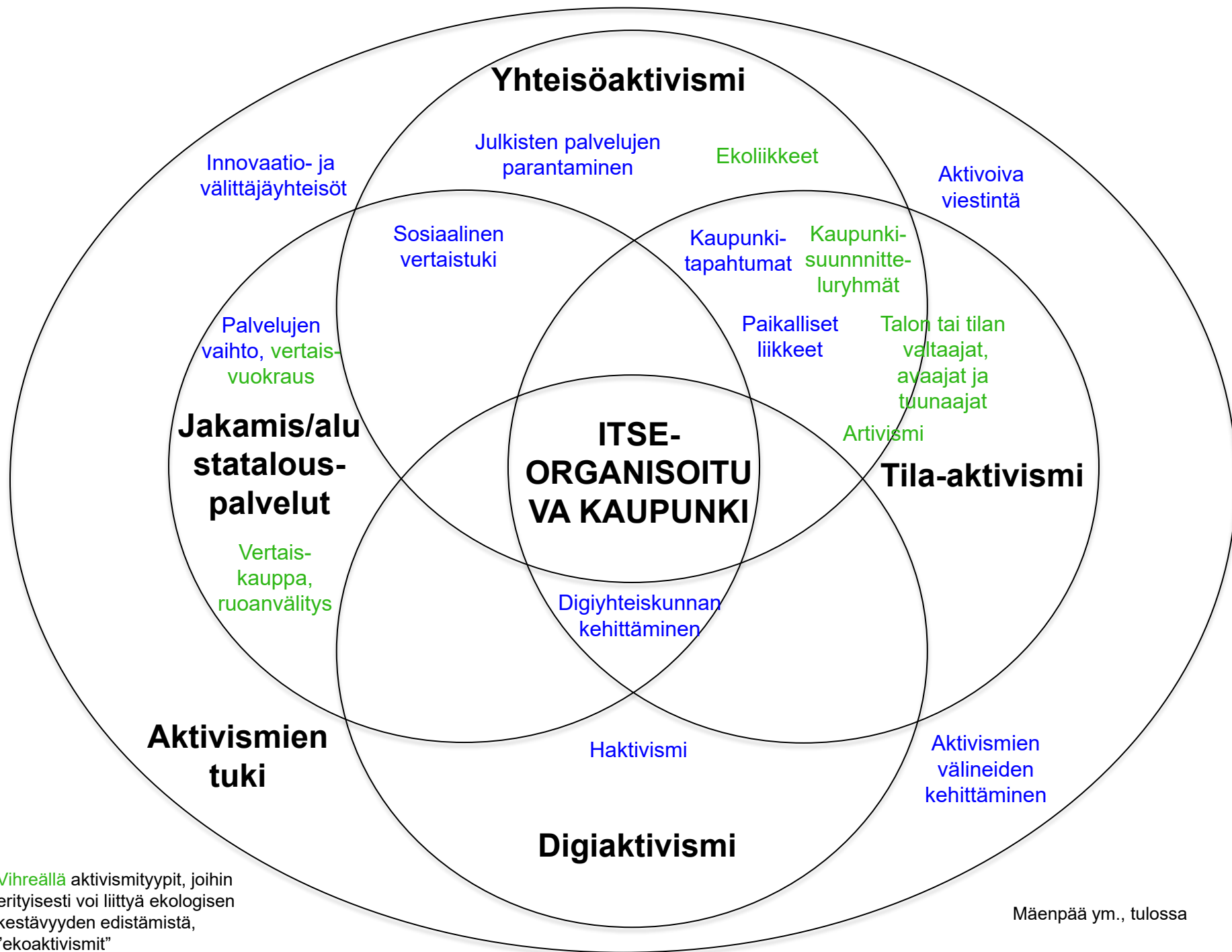
stadinaikapankki.wordpress.com/

Aikapankit - palveluiden vaihto, vaihtoehtovaluutta “tovi”

Commons Engine

KAUPUNKIAKTIVISMI -> YHTEISKUNNAN NELJÄS SEKTORI

- Ei vain liikehdintää vaan pysyvä uusi toimija- ja toimintakenttä kansalaisyhteiskunnassa ja yhteiskunnan rakenteessa
- Miten toimijoiden suhteet muihin sektoreihin ja niiden instituutioihin rakentuvat ja kehittyvät?
- Termi neljäs sektori on alkanut levitä julkishallinnossa suurin piirtein tässä merkityksessä

Kansalaistoiminnan ideaalityyppien piirteitä

Yksittäisen ryhmän tai organisaation toiminnassa voivat painottua neljännen sektorin tai perinteisen järjestötoiminnan piirteet. Piirteitä voi tarkastella alla olevilla jatkumoilla. Mikä kohta jatkumossa kuvaa omaa ryhmääsi tai organisaatiotasi parhaiten?

Neljäs sektori -tyyppinen toiminta	Perinteinen järjestötoiminta
Organisoituminen: esim. vain some-ryhmä	Organisoituminen: järjestö
Some keskeinen	Some apuna
Hakkeriasenne vaikuttamiseen	Vaikuttaminen valm. ja päätöksenteon kautta
Tapahtumia, toimintaa, DIY	Vaikutusvalta
Yhteisöllisyys	Kumppanina kunta
Verkostoituminen, yritykset	Edustavuus
Avoimuus, jakaminen	Jatkuvuus
Näkyvyys	Edunvalvonta
Hetkellisyys	Hallittu kokonaiskehitys
Hiearkioiden kaihtaminen	Hierarkkisuus
Toiminnan palo, uuden keksintä	Tehdään, koska ennenkin
Proaktiivisuus, YIMBY	Myös vastustamista, NIMBY

Käynnissä on yhteiskunnallinen murros, jossa sosiaaliset ja taloudelliset suhteet rakentuvat uudestaan, kun **digitalisaatio, internet ja some** mahdollistavat kansalaisille uusia **toimijuuksia itseorganisoituvissa verkostoissa.**

Ei riitä, että kansalaisia
palvellaan käyttäjälähtöisesti ja
osallistetaan hallinnon toimiin demokraattisesti
– päinvastoin **hallinnon tulee myös oppia osallistumaan rakentavasti kansalaisverkostojen toimintaan.**

Ei itsetarkoitus, vaan kansalaisyhteiskunnan voimavarat
saatava demokraattisesti käyttöön, jotta kaupunkoja
kehittämällä **ratkaistaan merkittäviä ongelmia** (ilmastonmuutos,
kestävä talous ja hyvinvointi, demokratia) **julkisvallan oikeutus säilyttäen.**

KUINKA HALLINNOIDA NELJÄTTÄ SEKTORIA?

- Neljäs sektori ei tyypillisesti
  - 1) hae päätösvaltaa vaan soveltaa ”asukkuuteen” perustuvaa omaa toimintavaltaa
  - 2) pyri sopimuskumppaniksi tai edes muodosta oikeushenkilöä
  - 3) toimi hallinnon aikakäsityksen mukaan vaan heti
- ➔ hallinnon ja neljännen sektorin **epäsymmetrinen ja epätahtinen suhde**

HYBRIDI- ELI YHDISTELMÄHALLINNOINTI

- **Neljäs sektori tunnustetaan** omaksi toimijaryhmäksi, jonka toimintatapoihin hallinto yhdistää tapauskohtaisesti omaa toimintaansa yhteistyössä kokeillen ja oppien
- **Tunnistetaan ja tuetaan** neljännen sektorin toimintamalleja
- **Kehitetään, levitetään, skaalataan** ja sovelletaan niitä muualla
- **Koordinoidaan** niitä keskenään ja **integroidaan** kaupunginhallintoon
- Joustava ja tapauskohtainen toiminta **kokeilujen ja jatkuvan oppimisen** kautta kehitettävän repertuaarin pohjalta

Hybridihallinnoinnin malli

Aktivismien ja hallinnon suhde

Förhållandet mellan aktivism och förvaltning

Aktivismien kestävä hyödyntäminen vakiintunut ja kehittyvä osa hallinnon toimintaa, käytössä portaiden ylimmätkin tasot
Ett hållbart tillgodogörande av aktivism är en etablerad och utvecklingskapabel del av förvaltningens verksamhet, och de högsta samarbetsnivåerna tillämpas

Aktivismien ja hallinnon suhteen kehittäminen pitkäjänteisesti

Utveckla förhållandet mellan aktivism och förvaltning på lång sikt

Yleistynyt tunnistaminen ja hyödyntäminen

Det har blivit vanligt att identifiera och tillgodogöra aktivism

Aktivismien tunnistaminen tavoitteissa, voimavarojen hyvän hyödyntämisen aktiivinen tavoittelu

Identifiering av aktivismen i måluppställning, aktiv strävan efter gott tillgodogörande av resurser

Aktivismien ja voimavarojen tunnistaminen ja hyödyntäminen satunnaisesti

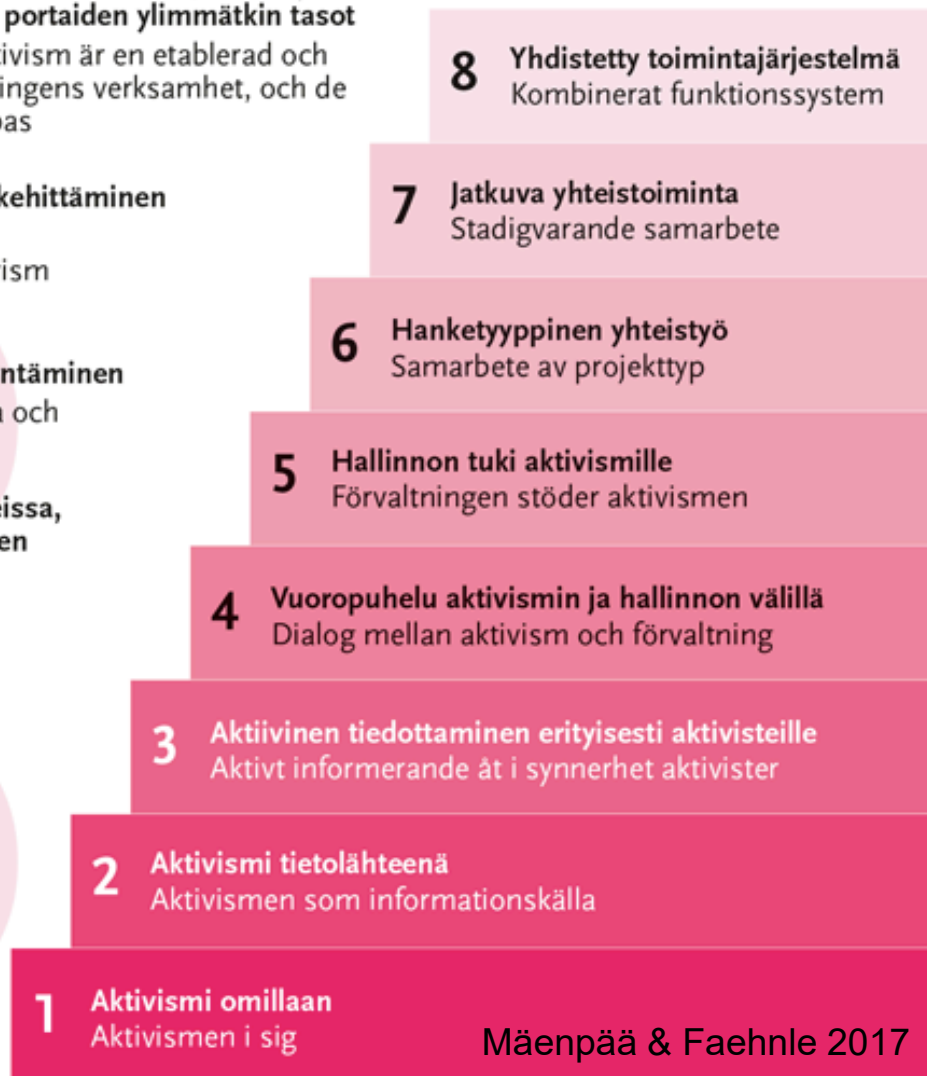
Slumpmässig identifiering och tillgodogörande av aktivism och resurser

Aktivismit huomiotta

Ingen uppmärksamhet åt aktivismen

Yhteistoiminnan tasot

Samarbetsnivåer

KRITEERISTÖ NELJÄNNEN SEKTORIN DEMOKRAATTISEKSI TUKEMISEKSI

- 1) avoin lähdekoodi ja commons – onko toiminta kaikkien halukkaiden hyödynnettävissä ja hallinnoitavissa?
- 2) inklusiivisuus – onko toiminta avointa ja mukaan kutsuvaa suhteessa kaikkiin kansalaisryhmiin?
- 3) itsekorjaavuus – sisältyykö toimintaan mekanismeja, joilla siinä esiintyviä puutteita ja haitallisia ulkoisvaikutuksia korjataan?
- 4) synergiaedut – tuottaako hyötyjä toisen toiminnan kanssa?
- 5) innovatiivisuus – luoko uusia tapoja toimia tai näkökulmia?
- 6) skaalattavuus – voiko toiminnan mittakaavaa kasvattaa?
- 7) kaupunginhallinnon tavoitteiden ja toiminnan tukeminen?

KAUPUNKIEN REAKTIOITA JA RATKAISUJA KAUPUNKIAKTIVISMIIN

Pormestarin joukkorahoituskokeilu

Miten Tampereesta saataisiin vieläkin mukavampi paikka? Onko sinulla hyviä ideoita ja halua lähteä toteuttamaan niitä?

Tampereen kaupunki käynnistää ensimmäisenä kaupunkina Suomessa joukkorahoituskokeilun, jonka tarkoituksena on tukea asukas- ja kyläehtoisten hankkeiden toteutumista

"Jos sinulla on hyviä ideoita, luo kampanja ja kerro siitä meille. Me lähdemme tukemaan tamperelaisille tärkeitä asioita."

Pormestari Lauri Lylyn terveiset videolla:

VOISI väittää, että näin käy harvoin: asukkaalla on visio lähialueen parantamisesta ja hän pääsee toteuttamaan sitä kaupungin laskuun. **Anna Evilälle** tapahtui juuri niin.

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000005890508.html>

Kiertotalouskeskukselle voi tulla vaikka ompelemaan tai kunnostamaan tavaroita, kertoo Evilä. (KUVA: EMILIA ANUNDI / HS)

KAUPUNKIAKTIVISTINA Evilän ura on jo pitkä. Hän aloitti perustamalla partiolippukunnan 19-vuotiaana. Matkan varrella on syntynyt muun muassa Hyvä kasvaa Keravalla -liike 2010-luvun alkupuolella.

Kaupungin leipiin Evilä päätyi sattumalta. Hän teki listan kaupunkilaisia hiertävistä asioista ja esitti samassa listassa ongelmiin ratkaisuja. Keravan kaupunginjohtaja **Kirsi Rontu** päätyi palkkaamaan Evilän toteuttamaan listan ideoita Keravan kaupungin nimissä.

Yhdistelmähallinnointia kaupunkiviheralueiden hoidossa: viheralueiden hoitosopimukset, joissa asukkaat ja taloyhtiöt voivat itse tekemällä korottaa lähiympäristönsä hoitotasoa, esim. Espoon Meidän puisto -malli.

TEM: Edelläkävijyydestä kestävää kasvua - Kaupunkiohjelma 2018–2022

”Kaupungeissa on valtava määrä osaamista, ymmärrystä ja kokemusta, joka kannattaa kanavoida yhteisen kaupungin kehittämiseen”

- *Yhteiskunnan resurssipohja laajenee, kun ihmiset vapautuvat keksimään uusia ratkaisuja arkisiin pulmiinsa tai innostamaan kaupunkilaisia tekemään kiinnostavaa kaupunkia yhdessä*
- *Tunnistetaan kaupunkilaisaktiivisuuden mahdollisuudet kaupungin toiminnan uudistamiseksi sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi sekä kehitetään erilaisia yhteistyön tapoja kaupunkien ja neljännen sektorin välille*
- *Nostetaan kansallisesti näkyville uutta luovia kaupungin yhteisöllisen elävöittämisen tapoja perustuen aktiiviseen kaupunkilaisuuteen*

Vastuualueet

Ajankohtaista

Hankkeet ja säädösvalmistelu

Julkaisut

Ministeriö

Yhteystiedot

OIKEUSMINISTERIÖ / FI / AJANKOHTAISTA / ARTIKKELI / TULE MUKAAN HELPOTTAMAAN YHDISTYSLAKIA JA YHTEISÖLLISTÄ KANSALAISTOIMINTAA!

fi | sv | en

Uutiset ja tiedotteet

Puheet

Oikeusministeriö
sosiaalisessa mediassaHäirinnästä vapaa
-kampanja

Blogit

Norminpurku

Turvapaikanhakijat

Tiedotusvälineille

Tiedotteiden tilaaminen

Päätökset

Rahoitusohjelmat

Brexitin vaikutukset

Tule mukaan helpottamaan yhdistyslakia ja yhteisöllistä kansalaistoimintaa!

Oikeusministeriö 3.5.2019 15.08

TIEDOTE

tilinpäätösvaatimuksia keventää?

Yhdistysten tarpeet, toiminta ja mahdollisuudet kehittyvät. Kansalaistoiminta muuttaa muotoaan; esimerkiksi vapaamuotoinen kansalaistoiminta on yhä suosittumpaa.

Onko yhdistyksen perustaminen ja hallinto vaikeaa? Pitäisikö yhdistyksen rekisteröintiä, rekisteristä poistumista ja päätöksentekoa helpottaa? Miten jäsenviestintä ja jäsenen tiedonsaantioikeus tulisi hoitaa? Miten vapaamuotoiset ryhmät saisivat viranomaisten ja tukijoiden hyväksynnän helposti? Tulisiko pienimpien yhdistysten

Oikeusministeriön työryhmä selvittää, miten yhdistysten ja muiden kansalaistoimijoiden

KAUPUNKI - AKTIVISMI

Frontpage

Kaupunkiaktivismi-tietopankki tarjoaa tietoa, välineitä ja ideoita avuksi kansalaisten ja hallinnon kohtaamiseen kaupunkien kehittämisessä. Lue lisää **täältä**.

www.kaupunkiaktivismi.fi/fi

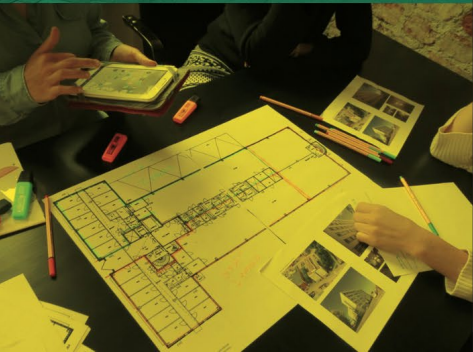
Kaupunkiaktivismi.fi

JULKAISUJA

- Mäenpää, P. & Faehnle, M. 2021: Neljäs sektori: kuinka vertaistoiminta haastaa hallinnon, muuttaa markkinat ja laajentaa demokratiaa. Hankkeen tulokset kokoava kirja, Vastapaino, tulossa 2/2021.
- Mäenpää P. & Faehnle, M. 2017: Itseorganisoituva kaupunki: hallinta, talous ja demokratia. Futura 4/17.
- Faehnle, M. & Mäenpää, P. & Blomberg, J. & Schulman, H. 2017: Civic engagement 3.0 - Shifts towards self-made society in Helsinki metropolitan region. Yhdyskuntasuunnittelu-lehti 3/2017.
- Mäenpää P. 2017: Jakamistalous tekee pikkukodin. Rakennettu ympäristö -lehti 4/17.
- Mäenpää P. & Faehnle, M. 2017: Hommelit haastavat himmelit: järjestelmästä vuorovaikutukseen. Teoksessa 100 vuotta suomalaista aluekehittämistä. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja.
- Mäenpää, P., Faehnle, M. & Schulman, H. 2017. Kaupunkiaktivismi, jakamistalous ja neljäs sektori. Teoksessa Kansalaiset kaupunkia kehittämässä (toim. Bäcklund, Häkli & Schulman). Tampere University Press.
- Harmaala, Toivola, Faehnle, Manninen, Mäenpää & Nylund 2017: Jakamistalous. Alma Talent, Helsinki.
- Mäenpää, P. & Faehnle, M. 2017. Neljäs sektori suuntaa kaupunkien elinvoimaa, yhteisöllisyyttä ja kestävyyttä. Helsingin seudun suunnat 2/2017.
- Mäenpää, P. & Faehnle, M. 2017. Kaupunkiaktivismi: ratkaisuja itseorganisoituvan kaupunkiyhteisön hallintaan. Kvartti 2/2017.
- Mäenpää, P. & Faehnle, M. 2017. Urban activism as a resource for cities. Helsinki Quarterly 1/2017.
- Mäenpää, P., Faehnle, M. & Lehtonen, T. 2016. Laiturilla ruodittiin Lisää kaupunkia Helsinkiin -ryhmää: ”Jälkistalinistinen hirviö” vai suunnittelukeskustelun uudistaja? Yhdyskuntasuunnittelu 54:4.
- Mäenpää, P. & Faehnle, M. 2016. Kaupunkiaktivismi voimavarana. Kvartti 3/2016, 16-33.
- Faehnle, M., Immonen, H., Mäenpää, P., Nylund, M., Träskman, T. 2016. Jakamistalous ja verotus: Eväitä yhteiskunnalliseen keskusteluun. Arcada Working Papers 4/2016.

Pasi Mäenpää &
Maija Faehnle

4.

Vastapaino

SEKTORI

Kuinka kaupunkiaktivismi
haastaa hallinnon, muuttaa
markkinat ja laajentaa
demokratiaa

Kiitos!

pasi.maenpaa@helsinki.fi

Ilmestyy helmikuussa, ennakkotilaukset:

<https://vastapaino.fi/sivu/tuote/neljas-sektori/2790974>